

Samen lukt 't ...

*Het water staat bij veel mensen,
ook in onze gemeente, tot aan de lippen.
Door de economische recessie,
soms ook door eigen schuld
- te veel geleend en uitgegeven -,
maar vaak ook door een opeenstapeling
van domme pech of trieste omstandigheden.
Mensen voelen zich op een eiland, helemaal alleen,
ze hebben een schuldenlast opgebouwd
en weten niet meer hoe ze daar vanaf moeten komen.....*

Aanzet

Zo begon ik op 4 april 2011 een uitnodigingsbrief naar belangstellende personen en instellingen in Deurne. Daarin gaf ik aan dat ik een project rond schuldhulpmaatjes van de grond wilde proberen te krijgen. Een aantal kerkelijke organisaties hadden in 2010 namelijk gezamenlijk het landelijke project SchuldHulpMaatje opgestart met als doel: Goed opgeleide vrijwilligers, die in samenwerking met de professionele hulpverlening iemand met financiële problemen ondersteunen.

Een jaar eerder (in november 2010) was ik tijdens een landelijke ontmoetingsdag op de mogelijkheid van schuldhulpmaatjes gestoten. Het idee van vrijwillige hulpverlening aan mensen in financiële nood liet mij in de weken daarna niet meer los. Te vaak had ik als pastoraal werker mensen ontmoet, die met financiële problemen kampten. Binnen de reguliere zorg door de overheid werden zij niet of in onvoldoende mate geholpen. Vaak troffen zij tegenover zich een plichtsgetrouwe ambtenaar en liepen ze met hun vragen dood op een muur van regels, waardoor echte hulp maar mondjesmaat werd geboden.

Aanpak

Samen met enkele belangstellenden van het eerste uur en Hans Arts van de Protestantse Gemeente Deurne slaagden wij erin binnen een jaar een goede structuur op te zetten en te bouwen aan een netwerk in Deurne, waarin we - in de breedste zin van het woord - kunnen voldoen aan onze corebusiness:

*Bijdragen aan een financiële vrijheid van mensen
en een rechtvaardige samenleving in Deurne.*

De parochie Heilige Willibrord Deurne en de Protestantse Gemeente Deurne verklaarden zich bereid dit project via een samenwerkingscontract met de

landelijke organisatie mogelijk te gaan maken. Vanuit de gemeente Deurne stond men in principe positief tegenover dit plan en werd alle medewerking toegezegd. De gemeente zou niet in de stichting vertegenwoordigd gaan zijn, maar wel een rol vervullen in de opstartfase. Bij de voorbereidende besprekingen was dan ook steeds een ambtenaar van de gemeente aanwezig.

Van de extra middelen die de landelijke organisatie daarvoor beschikbaar stelde maakte ik in de zomermaanden van 2011 gebruik door alvast de opleiding van schuldhulpmaatjes voor Deurne te laten plaatsvinden, voordat er een stichting gerealiseerd was.

Op 16 november in dat jaar reikte wethouder Ragetli in het gemeentehuis de certificaten uit aan de eerste 20 schuldhulpmaatjes, die intussen de drie-daagse training al achter de rug hadden.

Ontwikkelingen

Bij die gelegenheid zei ik het volgende:

Om te beginnen een klein stukje geschiedenis: Al eeuwenlang heeft de kerk of beter gezegd hebben met name kloosterordes, katholieke parochies en protestantse gemeenten de zorg op zich genomen voor mensen in de knel en zijn er ziekenhuizen, armenhuizen, zorginstellingen, verzorgingshuizen e.d. opgericht. Daarmee hebben zij zich ingezet voor wie in hun midden hulp of zorg nodig had. En dat vanuit de bijbelse inspiratie zoals verwoord in Mt 25: "Ik was ziek, had honger of dorst, was vreemdeling of naakt, zat in de gevangenis"

In de zestiger jaren van de vorige eeuw - zo ging ik toen verder - zijn veel van deze taken zienderogen overgenomen door de overheid en ontstond er een overeenkomstige wetgeving met betrekking tot sociale voorzieningen. Enkele gevolgen daarvan zijn dat in onze tijd deze zorg tot een onbetaalbare is uitgegroeid en dat we een samenleving hebben opgebouwd, waarin alles lijkt te worden gericht op het individu, voor wie ook nog eens alles moet kunnen. De beweging om te komen tot schuldhulpmaatjes is dan ook een stap naar een situatie, waarin dat individualisme wordt doorbroken, mensen weer gevoelig worden voor hun medemens en bereid zijn zich voor hem in te zetten.

Toen (in 2011) stelde ik vast, dat een miljoen Nederlanders niet in staat zijn om hun maandelijkse rekeningen te betalen. Ruim vijf miljoen Nederlanders kunnen onverwachte inkomensdalingen moeilijk of niet opvangen. En dan gaat het om 4 van de 10 gezinnen.

De economische recessie van 2008 was niet zonder gevolgen gebleven; het aantal mensen met schulden nam onrustbarend toe. Bureaus voor schuldhulpverlening merkten op, dat steeds minder mensen weten hoe zij hun financiën moeten beheren. Door echtscheiding, werkloosheid, arbeidsonge-

schiktheid kon en kan iedereen dit overkomen. Nog los van het sociale drama dat zich in veel gezinnen afspeelt, beseft niet iedereen dat ook de maatschappelijke kosten daarvoor enorm zijn.

Deze week kwam het NVVK, de branchevereniging van schuldhulpverlening en sociaal bankieren, met het bericht, dat meer mensen met een laag inkomen in de schuld raken, vaak door de overheid. "De schuldhulpverlening verschuift steeds meer naar mensen die al weinig te besteden hebben. Bijna twee derde (60%) van de mensen met grote financiële problemen heeft een inkomen op of onder het minimumloon. Twee jaar geleden was dat nog 44 procent. Er ontstaat een schuldenonderklasse" (aldus de voorzitter). De gemiddelde schuld is ruim 40.000 euro met gemiddeld vijftien schuldeisers, waaronder vooral de Belastingdienst, de gemeente, de waterschappen en het Centraal Justitioneel Incassobureau.

Door omstandigheden, onvermogen of eigen schuld krijgen deze mensen problematische schulden. Hun situatie wordt nog moeilijker door ingewikkelde wetten en regels, onbekendheid met voorzieningen en problemen met maatschappelijke instellingen. Veel hulpvragers vinden het moeilijk om nog volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Het gaat om een kwetsbare groep mensen die door de vele problemen door de bomen het bos niet meer ziet. Daardoor zijn ze niet bij machte om zelf structuur aan te brengen in hun leven of een eenmaal ingeslagen traject vol te houden.

We zijn een stichting en gaan aan het werk

Op 31 januari 2012 is de stichtingsakte bij de notaris gepasseerd.

Op 16 april is de intentieverklaring tussen de gemeente Deurne en de Stichting SchuldHulpMaatje Deurne ondertekend. Daarin werd de intentie uitgesproken om vanuit ieders eigen rol en verantwoordelijkheid gezamenlijk te streven naar ondersteuning aan mensen die met financiële problemen te maken hebben en de bevordering van hun participatie en financiële zelfredzaamheid.

Op 17 april vond het eerste intakegesprek plaats. Drie dagen daarna ging een maatje aan de slag om de hulpvrager van dienst te zijn. We hebben daarna in dat jaar 48 aanvragen voor hulp gehad. Daarnaast kwamen er ook verzoeken uit omliggende gemeenten, waar geen maatjes actief zijn. Conform onze statuten moesten we dergelijke verzoeken in principe afwijzen.

Helemaal zelfstandig

Ruim een jaar later, op 11 oktober 2013, zijn we, nadat we ons losgemaakt hadden van de landelijke organisatie, verder gegaan als onafhankelijke stichting onder de naam GripOpSchuld (GOS) Deurne. De landelijke organisatie dreigde namelijk een onevenredig groot deel van onze begroting voor

zich op te eisen, waardoor de gemeentelijke subsidie praktisch in zijn geheel door zou vloeien naar de landelijke organisatie. Daarom hebben we ervoor gekozen zelfstandig verder te gaan onder het gemeentelijk motto: "Koersen op eigen kracht."

Stand van zaken nu

Momenteel kunnen we vaststellen dat we in de voorbije vijf jaren - met een tomeloze inzet van bestuur, raad van advies, steeds drie of vier coördinatoren en een twintig tot veertig maatjes - goed zijn gevaren. We hebben tot en met april j.l. ruim 600 aanvragen binnengekregen, afgewezen, doorverwezen of begeleid naar een voor de hulpvrager gezondere situatie. Dat is niet iets om trots op te zijn, want het blijkt gewoon dat wij voorzien in een behoefte. Het is wel iets om dankbaar voor te zijn, dat wij voor mensen in onze omgeving iets kunnen betekenen en hen meer levensvreugde kunnen bieden.

Graag vermeld ik hier onze jarenlange samenwerking met de gemeente Deurne en de van deze instantie ervaren waardering. Wij worden door de gemeente gezien als een waardevolle partner in de bestrijding van armoede en schuldenproblematiek. Dat blijkt niet alleen uit de jaarlijkse subsidie, maar heeft er ook in geresulteerd, dat we per 1 maart j.l. als vrijwilligersorganisatie konden overgaan tot het in dienst nemen van twee betaalde budgetcoaches/coördinatoren.

Mijn gedachte, droom die ik in 2010 had, luidde:

"Wat zou het fijn zijn als straks in Deurne mensen in financiële problemen steun kunnen vinden bij een maatje, dat zich zijn lot aantrekt ..."

Dankzij inzet van velen is deze werkelijkheid geworden. Dat stemt mij dankbaar.

Harry Keijsers
19 mei 2017

De tekst op de volgende pagina ontleen ik aan: *De eindjes aan elkaar knopen - Cruciale vragen bij financiële problematiek in de wijk - De update*, te vinden op:

http://www.effectieveschuldhulp.nl/files/8314/8792/7390/De_eindjes_aan_elkaar_knopen_De_update_1.pdf